[2023] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 184

ਅਸ਼ਵਿਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 190 ਆਫ਼ 2023)

27 ਫਰਵਰੀ, 2023

[ਕੇ. ਐੱਮ. ਜੋਸਫ ਅਤੇ ਬੀ.ਵੀ. ਨਗਰਨਾਥਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟੀਕਲ 32, 14 - ਮੰਗ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਦੇ ਮੂਲ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ, ਵਹਿਸ਼ੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ; ਏ ਐਸ ਆਈ ਨੂੰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ; ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨ ਲਈ - ਆਯੋਜਿਤ: ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਮੂਲ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੈ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਵਾਦ ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਵਜੋਂ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੋਵੇਂ - ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ 32 ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਸ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ। ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਏ ਦੇਸ਼ ਅਤੀਤ ਦਾ ਕੈਦੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਵਾਦ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ। ਸੰਸਥਾਪਕ ਪਿਤਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਣਤੰਤਰ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਹੋਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੈ ਰਵਾਇਤੀ ਸਮਝ. ਪਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਟੀਚੇ ਜੋ ਭਾਗ IV ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ - ਉਹ ਹੈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ, ਪਰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਰਾਜ ਦੇ ਰੱਥ ਦੇ ਦੋ ਪਹੀਏ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ

ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਇਕੱਠੇ [ਪਾਰਾ 5, 9 ਅਤੇ 10] [188-ਬੀ; 193-ਏ-ਸੀ]

1.2 ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਇੱਕ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਬੀਤੇ ਦੇ ਕੈਦੀ ਬਣ. ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਹੈ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਰੀਮਾਈਂਡਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਹੀ ਧਾਰਨਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬੰਧਨ ਵਰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਲਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੋ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਰਾਜ. ਕਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ', ਉਸ ਮਹਾਨ ਅਨੁਭਵ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਹੈ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਹਤਾਂ ਜੋ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਰੋਸ਼ਨੀ. [ਪਾਰਾ 11, 12][193- ਡੀ-ਐੱਫ]

ਪਰਮ ਪਵਿੱਤਰ ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਸ਼੍ਰੀਪਦਗਲਵਾਰੁ v. ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1973) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 225 : [1973] 0 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1; ਐੱਸ.ਆਰ. ਬੋਮਾਈ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 : [1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 644 - ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ।

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵੀਨ ਭਾਈ ਠੇਗੜੀਆ (ਡਾ.) (2004) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 684: [2004] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 652; ਐਮ.ਪੀ. ਗੋਪਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (2005) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 45: [2005] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 712 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1973] ਸਪਲਾਈ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1	ਪੈਰਾ 5 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ
[1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 644	ਪੈਰਾ 5 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ
[2004] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 652	ਪੈਰਾ 6 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2005] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 712	ਪੈਰਾ 7 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ.190 2023 ਦਾ (ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ)
ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਇਨ-ਪਰਸਨ
ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸੇਫ, ਜੇ.

1. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"ਏ) ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ "ਨਾਮ ਬਦਲਣਾ" ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਕਮਿਸ਼ਨ '' ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨਾਂ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ', ਵਹਿਸ਼ੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ 'ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ' ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਧਰਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ' ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 21, 25 ਅਤੇ 29;

ਬੀ) ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਰਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਖੋਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਵਹਿਸ਼ੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ 'ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ' ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ;

ਸੀ) ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਦੇ ਮੂਲ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਬਰਬਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਹਮਲਾਵਰ।"

2. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ।
3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ, ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਹਨ 'ਬੇਰਹਿਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ', ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਮੈਂਬਰ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਹੱਕ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਤੋਂ ਵਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਣ ਲਈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਉਸਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਅਤੇ 29 ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ, ਉਹ ਆਰਟੀਕਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ 25 ਧਰਮ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ

ਜਾਣਨ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ, ਉਹ ਧਾਰਾ 19(1)(ਏ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ 'ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ' ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆਇਆ ਹੈ 'ਬੇਰਹਿਮ ਹਮਲਾਵਰਾਂ' ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ।

4. ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ:

“1. ਕੀ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਰਬਰ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ?
2. ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ?

3. ਕੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੌਰਾਨ ਬਦਲੇ ਗਏ ਸਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ, ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ?

4. ਕੀ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ੇ, ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਧਾਰਾ 25?

5. ਕੀ ਰਾਮਾਇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਮਹਾਭਾਰਤ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰੋ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ?

6. ਕੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਹੈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ, ਪਛਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ?

7. ਕੀ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੂਲ ਨਾਂ ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ?"

5. ਅਸੀਂ ਨੋਟਿਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਕਿ

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ, ਉਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਭਾਰਤ' ਹੈ, ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਸ਼੍ਰੀਪਦਗਲਵਾਰੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 1, ਅਸੀਂ ਨੋਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਰਾਜ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ" (ਵੇਖੋ ਪੈਰਾ 487)। ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ "ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ" (ਪੈਰਾ 582 ਦੇਖੋ)। ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੌ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਐੱਸ.ਆਰ. ਬੋਮਾਈ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਸ2, ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ:

"144....ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਆਤਮਾ.

145. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ। ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ (i) ਨਿਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ; (ii) ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚਾਰ, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪੂਜਾ; (iii) ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦਾ; ਅਤੇ (iv) ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 25 ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਆਰਡਰ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ, ਵਿੱਤੀ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 26 ਹਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪਰਦਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਏ) ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ, (ਬੀ) ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਧਰਮ, (ਸੀ) ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ

1 (1973) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 225
2 (1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1

ਅਤੇ (ਡੀ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ। ਲੇਖ 29 ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵੱਖਰੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ. ਧਾਰਾ 30 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ। ਇਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ. ਧਾਰਾ 14, 15 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਾਲ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ। ਧਾਰਾ 44 ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਨਾਗਰਿਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਕੋਡ। ਅਨੁਛੇਦ 51-ਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹੋਰ, (ਏ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, (ਬੀ) ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਾਰ, ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾਵਾਂ, (ਸੀ) ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ, (ਡੀ) ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਭਾਅ, ਮਾਨਵਵਾਦ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ; ਅਤੇ (ਈ) ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ।

148. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਜੋ ਵੀ ਹੈ ਧਰਮਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਜ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ, ਧਰਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਰਾਜ ਦੇ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿੱਚ ਘੇਰਨਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਜਿਸਦਾ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦ ਰਾਜ ਦੀ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਰਾਜ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਦਿਓ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਕੇਵਲ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ ਜੋ ਹੈ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਡੋਮੇਨ. ਇਹ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 123 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਐਕਟ, 1951 ਜੋ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਏਜੰਟ ਉਸ ਦੇ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ. ਉਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਏ) ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਫ਼ਰਤ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (3-ਏ) ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਕਤ ਭਾਗ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ।

197. ਕੱਟੜਵਾਦ ਦਾ ਉਭਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਫਿਰਕੂਕਰਨ ਹੈ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਉਹ ਵੱਖਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵੰਡਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਘਨ ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਜਨਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ। ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ੀ। ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਲੋਕਤਾਂਤਰਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਭਵ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਵਿਵਾਦ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ।

304.... ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਾਅਦੇ ਕਿਵੇਂ ਹਨ? ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਧਰਮ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਉਹ, ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਉਸਦੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਕ? ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਧਾਰਮਿਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਰਵੱਈਏ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਇਹ ਏ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਧਾਰਨਾ। ਇਹ ਰਵੱਈਆ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਜਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ. ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪੱਛਮੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਰ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਟੀਚਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਭਾਰਤੀ [ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, (1973) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 225 : 1973 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1] ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਐਨ. ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ

ਨਰਾਇਣ [1975 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 : (1976) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 347]। ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ..."
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

6. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵੀਨ ਭਾਈ ਥੋਗੜੀਆ (ਡਾ.),3, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ:

"9. ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਪਰੀਤ ਸਮਾਜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਸਲਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ, ਧਰਮ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਨੇਕ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੀਵਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ - "ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ"। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਰਜਿਆ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮਨੁੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦਾ ਇਕਸੁਰ ਮੇਲ, ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ. ਜਿਵੇਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਐੱਸ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਬੋਮਈ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [(1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1] ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਧਰਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਤੋਂ ਰਾਜ, ਧਰਮ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਥੋਪਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨਾਗਰਿਕ. ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਦੇਰ ਨਾਲ, ਸਵਾਰਥੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕੀਤਾ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੱਟੜਵਾਦ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਰਾਜ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਣਾਅ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਧਾਰਮਿਕ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤਣਾਅ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੁਆਰਥੀ ਸਿਰੇ, ਬੇਰੋਕ ਅਤੇ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਇਹ ਆਖਰਕਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੂੰ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਏਕੀਕਰਣ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ-ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ। ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥ ਨੂੰ ਮਖੌਟਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜ। ਧਰਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੁੱਲ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅਰਾਜਕਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ

---

3 (2004) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 684

ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਾਸਟਿਕ ਅਤੇ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਆਪਸੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜਣ 'ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਸੰਤੁਲਨ, ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਬਲੀਦਾਨ, ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਸ਼ਣ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਉੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹ ਮੁੱਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਵਸਤੂ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬ੍ਰਾਂਡ ਨਾਮ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਜਕ ਭਲਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਨਫ਼ਰਤ ਨਹੀਂ। ਦ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਧਰਮ ਦਾ ਮੂਲ, ਜੋ ਵੇਦ, ਉਪਨਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬਣੋ: "ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੋ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ, ਕਦੇ ਮਦਦ ਕਰੋ, ਕਦੇ ਦੁੱਖ ਨਾ ਦਿਓ" ਅਤੇ "ਸਰਵੇ" ਜਨਾ ਸੁਖੀਨੋ ਭਵਨਤੁ"। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ, ਇਹ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਰੈਂਡਰ ਕਰੇਗਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ, ਇਸਦੇ ਭਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ 'ਤੇ ਟੋਲ, ਅਟੱਲ ਬੁਰਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਤੀਜੇ, ਜਿਸਦੇ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

7. ਵਿੱਚ ਐਮ.ਪੀ. ਗੋਪਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ 4, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ:

"20. ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ:

(i) ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਰਾਜ।

(ii) ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਆਪਣੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਦੀ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਖਾਸ ਧਰਮ.

(iii) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇੱਕ ਨਾਸਤਿਕ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹੈ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਜਾਂ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।"

8. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰੋ.

4 (2005) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 45

9. ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਕੈਦੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਬੀਤੇ ਦੇ. ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਵਾਦ ਜਿਸ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ।

10. ਸੰਸਥਾਪਕ ਪਿਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਣਤੰਤਰ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਰਲਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਸਮਝ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਹ ਹੈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੋਸ਼ਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਟੀਚੇ ਜੋ ਭਾਗ IV ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ - ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ, ਪਰ ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋ ਪਹੀਏ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਰਾਜ ਦੇ ਰੱਥ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਨਿਰਵਿਘਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਸਕਣ।

11. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਇੱਕ ਕੌਮ ਦੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਕੈਦੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੀਤ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਲੱਭਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਰੀਮਾਈਂਡਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਦੇ ਹਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗੀ ਕੌਮੀਅਤ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਾਲੇ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਧਾਰਨਾ ਵੱਡੇ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਭਲਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੋ republic. ਸਾਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ' ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ, ਸ੍ਰੋਸ਼ਟ ਅਨੁਭਵ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੈ ਜੋ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਹਤਾਂ ਜੋ ਹਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

13. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

(ਸਹਾਇਕ: ਰੂਪਾਂਸ਼ੀ ਵਿਰੰਗ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Pallav

PALLAV THAKUR ADVOCATE